

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0823U100284

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 15-05-2023

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Роїк Юлія Віталіївна

2. Roik Yuliia V.

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 015

Назва наукової спеціальності: Професійна освіта (за спеціалізаціями)

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 10-05-2023

Спеціальність за освітою: 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

Місце роботи здобувача: Київська державна академія декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука

Код за ЄДРПОУ: 21598958

Місцезнаходження: вул. Михайла Бойчука, 32, м. Київ, 01103, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 26.897.02

Повне найменування юридичної особи: Київська державна академія декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука

Код за ЄДРПОУ: 21598958

Місцезнаходження: вул. Михайла Бойчука, 32, м. Київ, 01103, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Київська державна академія декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука

Код за ЄДРПОУ: 21598958

Місцезнаходження: вул. Михайла Бойчука, 32, м. Київ, 01103, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 14.35.09

Тема дисертації:

1. Підготовка майбутніх художників декоративно-прикладного мистецтва до застосування етнодизайну кераміки у професійній діяльності.
2. Training future specialists of decorative-applied arts for employing ethnodesign of ceramics in their professional activity.

Реферат:

1. Дисертація присвячена науковому обґрунтуванню, розробленню та практичному розв'язанню проблеми підготовки майбутніх художників декоративно-прикладного мистецтва до застосування етнодизайну кераміки у професійній діяльності. На підставі узагальнення результатів теоретичного аналізу широкої джерельної бази, розглянуто й уточнено дефініції основних понять і категорій дослідження – «етнодизайн», «художня кераміка», «гончарство», «художні ремесла», «народні промисли», «декоративно-прикладне мистецтво» й ін. Дано авторське визначення ключової терміносполуки дисертаційного дослідження – «етнодизайну кераміки», який, будучи комплексним і різноаспектним культурно-мистецьким феноменом, розглядається з двох боків: по-перше, як методологічно обґрунтований процес передачі досвіду виробництва

формотворення і декорування керамічних виробів з урахуванням інновацій та регіональних традицій; по-друге – як художнє проектування, творче варіювання та технологія створення керамічних виробів на основі поєднання українських народних традицій і сучасних технологій. При цьому в етнодизайні використовуються регіональні традиції народних майстрів-гончарів України для створення як утилітарних керамічних виробів, так і дизайнерських предметів інтер'єру або екстер'єру. З'ясовано, що головною метою етнодизайну кераміки є освоєння художниками-керамістами національних традицій, їх строга інтерпретація та поєднання з новітніми технологіями. Застосування етнодизайну допоможе фахівцям цієї галузі зрозуміти, що будь-яке новаторство та розвиток мистецтва кераміки неможливі без використання культурно-мистецьких традицій, народного коріння рукотворчості. Етнодизайн кераміки, який здатний зберігати та поглиблювати самосвідомість і самоідентичність українців, допоможе сформувати у молодого покоління фахівців декоративно-прикладного мистецтва національний стиль мислення, що є необхідною передумовою інтелектуального та культурного розквіту нації. Визначена структура готовності майбутніх художників декоративно-прикладного мистецтва до застосування етнодизайну кераміки у професійній діяльності, яка передбачає сформованість у них ключових компетентностей (особистісно-індивідуальної, етнокультурної, еколого-природничої, композиційної, цифрової, художньо-практичної, інтеграційної, комунікативно-презентаційної), а також поєднання композиційно-творчих, технологічних, культурно-етнічних, цифрових знань і вмінь з обізнаністю у самопрезентації та просуванні продуктів власної творчої діяльності (бренду). Підтверджено, що формування готовності майбутніх художників декоративно-прикладного мистецтва до застосування етнодизайну кераміки у професійній діяльності зумовлюється дотриманням комплексу педагогічних умов, серед яких нами виокремлено такі: 1) створення мотиваційно-ціннісного середовища; 2) розвиток етнодизайнерських компетентностей; 3) активізація навчально-пізнавальної діяльності за рахунок використання новітніх інформаційних технологій; 4) розвиток власного бренду та підприємницької складової професійної діяльності. Означені педагогічні умови будуть ефективними, коли реалізовуватимуться в освітньому процесі системно і комплексно. Розроблено структурно-функціональну модель формування готовності майбутніх художників декоративно-прикладного мистецтва до застосування етнодизайну кераміки у професійній діяльності, яка містить такі взаємопов'язані блоки: 1) цільовий (визначення мети освітнього процесу, характеристика методологічних підходів і ключових принципів до навчальної діяльності студентів); 2) організаційно-методичний (характеристика організаційних форм і методів професійного навчання; обґрунтування педагогічних умов підвищення рівня готовності студентів до застосування етнодизайну кераміки у професійній діяльності; розкриття шляхів реалізації взаємодії студентів, науково-педагогічних працівників, роботодавців (стейкхолдерів) і професійних творчих спілок); 3) змістовий (розкриття структури процесу професійної підготовки художників-керамістів через ключові освітні компоненти (навчальні дисципліни), виробничі практики, кваліфікаційні роботи, виставкову діяльність; характеристика дидактичних, виховних і розвивальних можливостей спецкурсу «Етнодизайн кераміки» для формування досліджуваної готовності); 4) результативно-оцінювальний (виявлення критеріїв і показників рівня готовності майбутніх художників ДПМ до застосування етнодизайну кераміки у професійній діяльності; характеристика кінцевих результатів професійного навчання художників-керамістів та рівня їхньої готовності до застосування етнодизайну кераміки у професійній діяльності).

2. The thesis provides the scientific justification, development and practical solution of the issues connected with training future specialists of decorative and applied arts to use ethnodesign of ceramics in their professional activities. The algorithm of this process is characterized, the object, subject, main goal, tasks and methods of the research are defined, and the theoretical foundations of such training process are revealed. The proposed research analyses the current state of future ceramics artists' professional training. The problems of professional competence formation in decorative and applied arts specialists were found to influence the selection of components for composing a structural and functional model, based on systemic, professional activity, personality-oriented, competency-based approaches. It includes personal qualities that a future specialist in ethnodesign of ceramics should possess, as well as effective mechanisms of their formation. The structural and functional model of professional training process for the employment of ethnodesign of ceramics, developed by

the author, consists of four blocks: target, organizational and methodical, contents, and result reflective. The blocks are autonomous elements and have unique components, but at the same moment, they are complementary and interconnected. The target block includes methodological approaches to training future specialists of decorative and applied arts to employ ethnodesign of ceramics and selected principles of teaching these specialists in art institutions of higher education. The organizational and methodical block of the model contains the educational environment, didactic forms and methods. The methods described in the proposed research are assembled into three main groups: theoretical, graphic, and practical. Theoretical methods embrace verbal ones (explanation, storytelling, discussion, verbalization of artistic works), graphic methods include demonstrative ones (observation, demonstrating of artistic works, artistic illustration of verbal explanations, artistic fixation), practical methods combine artistic and creative ones (creation of artistic images, interpretation method, etc.). The third block includes a cycle of optional and compulsory disciplines, the course "Ethnodesign of ceramics", practices and peculiarities of the interconnected activities of teachers, students and professional enterprises or organizations. The fourth block covers components, criteria, indicators of their manifestation and levels of future artists' readiness to apply ethnodesign of ceramics in their professional activities. In order to evaluate the level of decorative and applied arts future artists' readiness to employ ethnodesign of ceramics, criteria corresponding to the components of professional competence have been identified. They are as follows: value-motivational criterion (professional motivation, personal orientations, interest and attitude to folk traditions, the latest technologies), integration criterion (understanding the main principles of combining the folk and modern art, the ability to blend materials, techniques, etc.) and presentation criterion (application of acquired ethnodesign knowledge and skills in professional activities; displaying of one's own works at exhibitions, symposia, etc.). On the basis of the identified criteria as well as indicators of their manifestation, the levels of decorative and applied arts future specialists' readiness to employ ethnodesign of ceramics in their professional activities have been differentiated: low (crucial), basic (reproductive), sufficient (search), high (creative). To analyse the results of the experimental pedagogical research, the author compared the digital indicators of the input and final levels of the formation of each component connected with the readiness to employ ethnodesign of ceramics by the future specialists of decorative and applied arts who studied in the control and experimental groups. The advantages of the proposed model of decorative and applied arts future specialists' professional training for employing ethnodesign of ceramics were clearly proved by the qualitative analysis of quantitative indicators of high and sufficient levels of professional competence formation. The results of the research are confirmed by the methods of mathematical statistics (Student's t-test).

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Руденченко Алла Андріївна
2. Rudenchenko Alla A.

Кваліфікація: д.пед.н., 13.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пічкур Микола Олександрович
2. Pichkur Mykola Oleksandrovych

Кваліфікація: к. пед. н., 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Титаренко Валентина Петрівна
2. Tytarenko Valentyna P.

Кваліфікація: д.пед.н., 13.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Оршанський Леонід Володимирович

2. Orshanski Leonid

Кваліфікація: д.пед.н., 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дяченко Алла Володимирівна

2. Diachenko Alla V.

Кваліфікація: к. пед. н., 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Чирчик Сергій Васильович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Чирчик Сергій Васильович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.